

Abstrakt

Tato práce se zabývá problematikou rozvoje čtenářských strategií dospívajících žáků s dyslexií za využití Feuersteinova instrumentálního obohacování, mezinárodně uznávané metody zacílené na rozvoj kognitivních funkcí. V souvislosti s aktuálními legislativními změnami ve vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami tak reflektuje potřeby vzdělávací praxe. Teoretická část shrnuje základní terminologii a stav domácí a zahraniční literatury vztahující se k tématu práce. Ve výzkumné části práce je charakterizován design výzkumu a výzkumný vzorek, následně jsou představeny jednotlivé výsledky a závěry pro další výzkum a vzdělávací praxi.

Cíle výzkumu lze rozdělit do dvou rovin, v kvalitativní části výzkumu proběhla realizace speciálních reedukací dospívajících žáků s dyslexií za využití sady výukových materiálů založených na principech Feuersteinova instrumentálního obohacování. V této části práce bylo cílem popsat a analyzovat vybrané faktory ovlivňující rozvoj čtenářských strategií dospívajících s dyslexií zapojených do výzkumu (vlastní učební proces, chování žáků a lektora); zjistit, jaké čtenářské strategie jsou u dospívajících s dyslexií zapojených do daného výzkumu rozvíjeny, které deficity kognitivních funkcí se u výzkumného vzorku projevují při recepci textu a jaká kritéria zprostředkovaného učení jsou při rozvíjení čtenářských strategií výzkumného vzorku nejvíce uplatňována. Reedukace se uskutečnily v průběhu školního roku 2015/2016 pod vedením lektora proškoleného ve Feuersteinově metodě.

V kvantitativní části výzkumu bylo cílem ověřit, zda a jak se odlišuje sebepojetí školní úspěšnosti dospívajících žáků s dyslexií zapojených do výzkumu před zahájením a po absolvování speciálních reedukací s využitím výukových materiálů dle Feuersteinovy metody. Pro měření sebepojetí školní úspěšnosti zapojených žáků byly využity mezinárodně využívané diagnostické nástroje, tj. SPAS a MALS dotazník.

Výsledky a závěry kvalitativní části zahrnují podrobnou metodiku k sadě využitých výukových materiálů, jejíž součástí jsou příklady možných reakcí žáků, upozornění na problematická a stěžejní místa ve vlastním učebním procesu, tj. v jednání žáků a lektora. Dále je předložen přehled deficitů kognitivních funkcí projevujících se při recepci textu u pozorovaných žáků. Jsou popsány čtenářské strategie, které byly v průběhu reedukací u těchto žáků rozvíjeny, a charakterizována jsou i aplikovaná kritéria zprostředkovaného učení. Při vyhodnocení dotazníků sledujících sebepojetí školní úspěšnosti zapojených žáků nebyly

zjištěny výrazné změny. Možné proměnné ovlivňující výsledky testování jsou součástí diskuse v závěrech práce.